

Nr 82.

Ankom till riksdagens kansli den 6 november 1941 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel till byggande av skogsvägar m. m. jämte i ämnet väckt motion.

I en till riksdagen den 17 oktober 1941 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 312, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa

dels å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo ett reservationsanslag av 2,800,000 kronor;

dels ock å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder till Skogsväglånefonden ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till propositionen.

I samband härmed har utskottet till behandling förehåft en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 339, av hr *Jacobson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 312 måtte besluta, att ifrågavarande anslag till skogsvägar jämväl måtte utgå till enskilda skogsägare i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Angående de skäl, som anförts till stöd för motionen, hänvisas till denna.

1933 års riksdag anvisade för budgetåret 1933/34 under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, ett reservationsanslag av 500,000 kronor att utgå såsom statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo. Sedermera ha för ändamålet anvisats för budgetåret 1934/35 500,000 kronor, för budgetåret 1938/39 350,000 kronor — därav 300,000 kronor å tilläggsstat till riksstaten för nämnda budgetår —, för budgetåret 1939/40 100,000 kronor samt å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1940/41 1,000,000 kronor.

Genom beslut av årets riksdag (prop. nr 186; r. skr. nr 268) anvisades å kapitalbudgeten till skogsväglånefonden ett reservationsanslag av 900,000 kronor.

Bestämmelserna rörande statsbidragets disposition finnas upptagna dels i kungörelsen den 16 september 1933 (nr 549) angående statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, med däri genom kungörelserna 349/1938, 187/1941 och 493/1941 gjorda ändringar, och dels i cirkulär den 16 september 1933 (nr 550) med däri genom cirkulär 188/1941 vidtagen ändring. Enligt dessa bestämmelser må från anslaget anvisas dels statsbidrag för utförande av väg- och flottledsbyggnad, dels statsbidrag för uppförande av skogshärbärge eller annan liknande förläggning, dels ock särskilt förvaltningsbidrag. Statsbidrag kan beviljas till 25 procent av den godkända kostnaden för företaget, dock att Kungl. Maj:t kan, då särskilda skäl därtill äro, medgiva statsbidrag till högst 50 procent av nyssnämnda kostnad.

Bestämmelserna angående lån från skogsväglånefonden äro upptagna i kungörelsen den 6 juni 1941 (nr 492).

I skrivelse den 12 juli 1941 har 1936 års skogsutredning gjort framställning om anvisande av ytterligare 2,800,000 kronor till bidrag till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo samt 300,000 kronor såsom kapitalförstärkning av skogsväglånefonden. Tillika har utredningen hemställt dels att skogsvägföretag, som skogsvårdsstyrelsen styrkt vara av betydelse för bränsleförsörjningen och som komme till utförande under nuvarande kris, skulle bliva berättigade till statsbidrag med 50 procent av anläggningskostnaderna, dels att skogsvårdsstyrelserna måtte tillerkännas ersättning för sina kostnader under innevarande budgetår för planläggning av skogsvägföretag, som på grund av krisen ej kunnat utföras, dels ock att åt skogsvårdsstyrelserna måtte uppdragas att snarast vidtaga erforderliga åtgärder för genomförande av ett i skrivelsen skisserat program för skogsvägbygget.

Över skogsutredningens förslag ha efter remiss *yttranden* avgivits av statskontoret, skogsstyrelsen, statens arbetsmarknadskommission, statens bränslekommission, Sveriges skogsägareförbund och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund. I samtliga yttranden har skogsutredningens förslag i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Under innevarande års riksdag ha avsevärda belopp anvisats för understödandet av vägbyggnader å landets skogar. Sålunda ha dels ett belopp av 1,000,000 kronor anvisats att användas såsom statsbidrag för byggande av skogsvägar och dels ett belopp av 900,00 kronor ställts till förfogande för att utlämnas såsom lån för samma ändamål. Av utredningen framgår emellertid att dessa medel icke torde vara tillräckliga för att få till stånd vägbyggnader i den omfattning som i nuvarande läge anses erforderligt. Vad som för närvarande i så hög grad aktualiserar frågan om skogsvägbygget, är framför allt problemet om landets försörjning med vedbränsle. De under krisen med varje år stegrade uttagen av vedbränsle ur landets skogar synas för

skogsbruket i mellersta och södra Sverige medföra risk för en icke obetydlig överavverkning i de med hänsyn till transportförhållandena bättre belägna skogarna. En viss fara föreligger även för att inom de mera välbelägna skogsområdena ett misshushållande sker med värdefull skog för utvinnande av bränsleprodukter. Uppenbarligen kan det befaras, att dessa missförhållanden snabbt ökas vid en förlängning av krisen. Enligt vad utredningen ger vid handen torde emellertid i södra Norrland samt mellersta och södra delarna av landet ännu finnas betydande skogsområden, som skulle kunna exploateras för vedavverkning ävensom annan avverkning, därest tillgång på vägar funnes för vedens och virkets uttransporterande. Ett snabbt utbyggnad av skogsvägarna är med hänsyn härtill behövt. Såsom utredningen framhållit underlättas härigenom icke blott vedförsörjningen utan även skogs-skötseln och virkesproduktionen i allmänhet. För framtiden kommer nämligen ett väl utbyggt vägnät på landets skogar att öka skogsbrukets bärkraft. I anslutning till skogsutredningens förslag tillstyrker jag därför, att ytterligare medel för ifrågavarande ändamål nu ställas till förfogande. Beträffande medelsbehovet har utredningen ansett, att ett belopp av 2,800,000 kronor borde anvisas till statsbidrag och ett belopp av 300,000 kronor borde tillföras skogsväglånefonden. Mot storleken av anslagsäskandena är från min sida intet att erinra.

Skogsutredningen har i sin skrivelse även hemställt, att skogsvårdsstyrelserna skulle tillerkännas ersättning för kostnader, som styrelserna haft under innevarande budgetår för planläggning av skogsvägsföretag, vilka på grund av krisläget icke kunnat komma till utförande. Skäl synas tala för att så i viss utsträckning kan ske. Frågan härom bör emellertid prövas från fall till fall. Beträffande den procentsats, med vilken statsbidrag bör utgå till vägföretag, som är av betydelse för vedförsörjningen, torde denna fråga få avgöras av Kungl. Maj:t vid prövning av ansökningar om bidrag enligt gällande grunder.»

Utskottet.

Såsom departementschefen anfört, är det framför allt problemet om landets försörjning med vedbränsle, som för närvarande i hög grad aktualiserar frågan om skogsvägbyggandet. Den i ärendet förebragta utredningen ger vid handen, att hittills för ändamålet anvisade medel icke torde vara tillräckliga för att få till stånd vägbyggnader i den omfattning, som synes erforderlig med hänsyn till nuvarande bränslesituation. Utskottet tillstyrker därför Kungl. Maj:ts framställning om ytterligare medel för ifrågavarande ändamål.

Vad angår den i ämnet väckta motionen II: 339 om att ifrågavarande medel jämväl må kunna utgå till skogsägare i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, får utskottet framhålla, att nämnda län icke undantagits från verksamheten ifråga.

Då departementschefens förslag ej föranleder någon utskottets erinran, hemställer utskottet,

A. att riksdagen må å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa

1. å driftbudgeten under nionde huvudtiteln till *Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo* ett *reservationsanslag* av 2,800,000 kronor;

2. å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder till *Skogsväglånefonden* ett *reservationsanslag* av 300,000 kronor.

B. att motionen II: 339 må anses besvarad med vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 6 november 1941.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Tjällgren, Gabrielsson, Alfred Andersson, Mannerskantz, Nils Olsson, Svedberg* och *Gottfrid Karlsson* samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Andersson* i Tungelsta, *Gustafson* i Vimmerby, *Ericsson* i Sörsjön, *Karlsson* i Munkedal, *Jacobson* och *Larsson* i Karlstad.
